

MAJCNI

Majcni ležijo na 360 m nadmorske višine ob cesti Štorje–Štjak. Na severni strani je z borovci porasel Sv. Mihael s 452 m nadmorske višine, na vzhodni strani pa se površje strmo spušča v dolino Raše. Na zahodni strani naselja je 20 m globoka kotanja V dolu z njivami na dnu in hrastovim gozdom po pobočju.

V vasi sta bila dva kala, kjer so napajali živino.

Zgodovina vasi sega v 16. stol., v čas, ko je avstrijski nadvojvoda Karel II. ustanavljal kobilarno na slovenskih tleh za pozneje znane lipicance (Kobilarna Lipica, ustanovljena 1580). Konje je najprej pripeljal na področje današnje vasi Majcni, kjer so zanje uredili tudi staje. Upravitelji staj so bili verjetno člani družine s priimkom Majcen, ki naj bi izvirali iz okolice Maribora.

V Majcnih se danes nahajata balinišče in sedež BK Rovna.

PODBREŽE

Podbreže so vas, ki sodi pod Krajevno skupnost Štorje. Vanjo se lahko pripeljemo po 1.600 m dolgem odcepu od državne ceste Senožeče–Sežana. Ležijo na 370 m nadmorske višine.

Vas je tesno pozidana. Dostop je po cesti, ki se severno od tod odcepi od glavne ceste. Pod vasjo stoji kal za napajanje živine. Ob poti v Štorje je obzidana štirna. Vaščane povezuje približno 100 let staro balinišče, ki je bilo obnovljeno leta 2010.

SENADOLICE

Senadolice so zadnja vas v Občini Sežana ob regionalni cesti Sežana–Senožeče. Od Sežane so oddaljene 9 kilometrov. Ležijo na 460 m nadmorske višine. Hiše segajo rahlo v pobočje Selivca (612 m). Na južni strani se dviga Sopada (582 m). Pod vasjo se razprostira obsežna suha Senadolska dolina, kjer so vrtače Velika dolina, Lovrinova dolina in Bevčeva dolina. Ni dvoma, da je v davnini tekla po njej večja reka. Tu so obsežni travniki in njive. Selivec in Sopada, s katere je razgled do morja, sta poraščena z borovci, nižje pobočje Sopade pokriva hrastov gozd, kjer je mnogo gob.

2

3

4

5

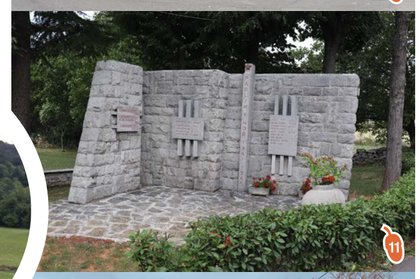

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

ŠTORJE, VRATA V DEŽELO TERANA

Vas Štorje leži ob regionalni cesti Sežana–Senožeče na nadmorski višini 361 m. Prav lega vasi (nekoč glavna cesta Dunaj–Trst) je vplivala na to, da so Štorje postale ena glavnih furmanskih postojank, o čemer pričajo bolj ali manj obnovljena večja poslopja neposredno ob cesti, ki so nekoč služila kot okrepčevalnice in poštni uradi (menjava in napajanje konj pred vzponom v senadolski klanec).
Vas je na eni strani obdana s hriboma Sopada in Selivec, ki povezujeta vas z zaselki Brestovica, Podbreže in Senadolice. Na drugi, zahodni strani pa vas obdaja 60 m globok kraški dol Šator, ki je tipičen primer izrabe vrtač z rodovitno prstjo. Danes je okrog doline in po njej speljana krožna sprehajalna učna pot.

Štorje (Schottoriach, Satoriano) so prvič omenjene leta 1312, v 16. stoletju pa kot ena izmed 12 žup (geopolitična enota, ki je zajemala območje ene ali več vasi), kolikor jih je leta 1524 zabeleženih v devinskem urbarju. V župo Štorje so spadale vasi Merče, Plešivica, Podbreže, Žirje in Senadole.
Štorje ležijo ob cesti, ki je povezovala Dunaj in Trst. Po tej cesti so potovali in se tudi ustavljali razni vladarji in voditelji, od Francozov, cesarja Franca Jožefa, Viktorja Emanuela III. do Mussolinija, Tita in drugih.
O Štorjah beremo tudi na vojaškem zemljevidu iz let 1763–1787, kjer je zapisano: »Tu skozi vodi komercialna cesta proti Trstu, ki je trdna, široka 6 sežnjev in še vedno v dobrem stanju. Stranske poti so slabe. Ob cesti je z obzidjem in stolpiči obdana cerkev, nekoč del gradu, ki pa je sedaj večinoma porušen.«
Pred 1. svetovno vojno je vas spadala pod avstro-ogrsko monarhijo, zato se je veliko štorskih fantov bojevalo na bojiščih 1. svetovne vojne, zlasti v Rusiji, na avstro-ogrski strani.
Po 1. svetovni vojni so Štorje spadale pod Kraljevino Italijo. Takrat so otroci obiskovali italijanski vrtec in šolo, prebivalci pa so bili deležni hudih raznarodovalnih pritiskov.

Med 2. svetovno vojno so se vaščani aktivno vključili v NOB.
Med letoma 1945 in 1947 je bil tik nad vasjo blok ali meja med cono A in cono B na znani Morganovi črti. V Štorjah so bili tedaj Angleži, ki so prav na tem prehodu izročili Jugoslaviji domobranskega generala Rupnika.
15. septembra 1947 pa so se angleški vojaki zaradi priključitve ozemlja Jugoslaviji pomaknili do Fernetičev na novo mejo.

O tem, kako je vas dobila ime, poznamo dve zgodbi. Prva in tudi bolj razširjena je ta, da je vas dobila ime po štorih, ki so ostali po tem, ko so posekali hrastova drevesa in jih odpeljali v Benetke. Druga, manj poznana, pa pravi, da je bil na dnu doline Šator, velik kal. Okrog kala so imeli cigani svoje šotore. Vas naj bi torej dobila ime Štorje po teh šotorih.

Krajevna skupnost Štorje zajema naslednja naselja:
Štorje, Majcni, Podbreže in Senadolice.

Društva:
- Kulturno in športno društvo Šator Štorje
- Balinarsko društvo Rovna
- Lovska družina Raša Štorje

Tradicionalne prireditve:
- Počastitev spomina na partizana Marjana Štoko v sodelovanju Krajevne skupnosti Štorje z Občinskim odborom Zveze združenj borcev za vrednote NOB Sežana ter proseško-kontovelsko sekcijo Vsedržavnega združenja partizanov Italije - ANPI,
- pust,
- dan žena in materinski dan,
- srečanje krajanov Vse poti vodijo domov,
- tradicionalni štorski piknik,
- božični večer s koncertom.

ŠTORJE SO NASELJE V OBČINI SEŽANA

- **KOORDINATI:** 45°44´17.78´´N 13°55´40.84´´E
- **DRŽAVA:** Slovenija
- **STATISTIČNA REGIJA:** Obalno-kraška regija
- **TRADICIONALNA POKRAJINA:** Primorska
- **OBČINA:** Sežana
- **POVRŠINA** Skupno - 3,98 km²
- **NADMORSKA VIŠINA:** 357,9 m
- **PREBIVALSTVO (2019)** Skupno - 342, Gostota - 86 preb./km²
- **ČASOVNI PAS:** CET (UTC+1)
  Poletje (DST) - CEST (UTC+2)
- **POŠTNA ŠTEVILKA:** 6210 Sežana

Izdala in založila: ob podpori Občine Sežana KŠD Šator Štorje in KS Štorje, zanjo Ivica Podgoršek
Zbrale in uredile: mag. Magdalena Svetina Terčon, Saša Hreščak in Meri Hreščak
Fotogalerija: David Terčon
Oblikovanje: Nina Vojvoda
Tisk: Tiskarna Mljač
Leto 2020
1.500 izvodov
I. izdaja

ZNAMENITOSTI VASI ŠTORJE

1 Vezkovo kopišče
Vrata v deželo terana z vzhodne strani.

2 Cerkev sv. Janeza Krstnika
Je enoladijska neoklasicistična cerkev s polkrožnim prezbiterijem in zvonikom ob stičišču ladje in prezbiterija. Zgrajena je bila v letih od 1848 do 1852 na mestu starejše cerkve. Obdana je bila z obzidjem in ostanki protiturškega tabora.
Sedanja stavba je nastala po zgledu tržaške cerkve sv. Antona Novega, ki jo je zgradil Pietro Nobile. S svojo velikostjo in lego ob ruševinah nekdanjega protiturškega tabora predstavlja pomembno dominanto in kontinuiteto gradnje v prostoru. Posvečena je bila 30. septembra 1849. 8. aprila 2010 je Občinski svet Občine Sežana sprejel Odlok o razglasitvi cerkve sv. Janeza Krstnika v Štorjah za kulturni spomenik lokalnega pomena na območju Občine Sežana. Ob cerkvi stoji župnišče, v katerem se danes nahaja mrliška vežica.

3 Lapidarij
Leta 1994 so v stari mrliški vežici štorskega pokopališča uredili lapidarij, prostor, v katerem so razstavljeni stari, zapuščeni nagrobniki. Projekt obnove je izdelal dr. Darko Likar, vsa kamnoseška opravila pa je opravil domači mojster Rado Svetina. Najstarejši nagrobnik (kamniti križ) nosi letnico 1822.

4 Naprava za obrezovanje parkljev
Sredi gornjega konca vasi stoji kovinska naprava za obrezovanje parkljev živine. To delo so opravljali za to usposobljeni krajani.

5 Otroško igrišče
Otroško igrišče se nahaja v gornjem koncu vasi na mestu, kjer je do leta 1965 stal Uršni kal, nekoč največji kal v tem delu vasi. Prostoru se še danes reče Pri Uršnem kalu.

6 Kmečki turizem Pri Marici
V vasi se lahko okrepčamo tudi na Kmečkem turizmu Pri Marici, ki ga vodi Peter Žiberna. Tu je živahno zlasti ob koncu tedna, ko gostom postrežejo s kakovostno domačo hrano in pijačo. Obiskovalcem ponujajo tudi ogled kmetije in kletarstva.

7 Domačija Milharčič
Danes je domačija Milharčič prepoznavna kot turistični kamp. V 19. stoletju pa je bila v njej Bognajreva gostilna, ki je do prve svetovne vojne delovala kot Gostilna Majcen. V letih pred drugo svetovno vojno pa je bil tu dopolavoro – gostilna, ki je delovala le ob koncu tedna. Gostilna je prenehala delovati med 2. svetovno vojno.

8 Hiša družine Božeglav
V Štorjah se nahajata le še dve ohranjeni strehi, obe dvokapni, kriti s skrilnato kritino. Ena od njih je gospodarsko poslopje sredi vasi v dolnjem koncu (Doganova domačija), najbrž iz 17. stoletja, ki je last družine Božeglav. Na kmetiji te družine redijo govedo, ovce, koze, konje in osle. Njihov najbolj cenjen izdelek je albuminska skuta.

9 Spomenik Marjanu Štoki
Spomenik se nahaja ob regionalni cesti. Leta 1972 ga je postavila Zveza združenj borcev. Spomenik je nadomestil spominsko ploščo, ki so jo leta 1953 na stavbi Bratoževe hiše odkrili mlademu partizanu Marjanu Štoki iz Proseka, ki so ga Nemci po mučenju obesili na telefonski drog ob cesti. Obeležje danes povezuje obe vasi, Štorje in Prosek iz sosednje Italije.

10 Šafarjev kal
Veliki kal sredi vasi je služil napajanju živine. Med 1. svetovno vojno so za potrebe avstro-ogrske vojske dno zbetonirali vojaki. V sedemdesetih in osemdesetih letih se je mladina v njem poleti kopala, pozimi pa drsala.
Ob kalu je bilo tudi 6 m dolgo betonsko korito z ročno črpalko za črpanje vode. Leta 2010 je bil kal obnovljen s sredstvi EU in Občine Sežana.
Šafarjev kal je pomemben tudi zato, ker se v njem razmnožuje navadna krastača.

11 Spomenik padlim
Pred Zadružnim domom stoji spomenik padlim borcem. Spomenik je sestavljen iz kamnitih plošč, na katerih so vklesana imena žrtev fašističnega nasilja in imena padlih borcev iz Štorij, Majcnov in Podbrež. Postavljen je bil leta 1959.

12 Zadružni dom
Dom so vaščani zgradili leta 1950 na zemljišču, ki je bilo last Tončetovih, deloma pa na Francetovem zemljišču. Postal je središče kulturnega in športnega dogajanja v vasi. Potem ko so v prejšnjih letih v celoti obnovili notranjost stavbe, je leta 2011 sledila še obnova ostrešja in pročelja.
Med letoma 1971 in 1982 je v njem imela obrat tovarna Iskra. Od leta 2009 ima v njem svoj prostor Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa Vezi Štorje.
Danes potekajo v Zadružnem domu športne in kulturne aktivnosti ter aktivnosti za preživljanje prostega časa, kletni prostori služijo mladini, v prostorih bivše trgovine pa je urejena Galerija kamna Gabrijela Jerama.

13 Galerija kamna Gabrijela Jerama
Gabrijel Jeram je eden najbolj znanih kraških kamnosekov. Rodil se je v JagerščU pri Cerknem. Leta 1947 se je z mamo preselil v Gabrovico. Po poroki leta 1965 je sedem let živel v Plešivici. V Štorje se je preselil leta 1972.
Kamnoseškega poklica se je izučil v Koprivi, s kamnom pa se je ukvarjal celo življenje, bolj intenzivno po upokojitvi, ko je začel načrtno oblikovati zbirko kamna, ki jo je doslej razstavljal kar na svojem domu.
Od septembra 2019 pa si lahko del njegove bogate zbirke, ki je nastajala več kot 25 let, ogledamo v Zadružnem domu v Štorjah.
Zbirka je urejena zelo premišljeno. Prikazuje del zbirke vzorcev kamna iz kraških kamnolomov. Sledi predstavitev kamnin po načinu nastajanja. Prikazano je tudi nekaj mineralov in izdelkov iz kamna. Obiskovalci se v muzeju seznanijo še s starim orodjem, ki so ga nekoč uporabljali za pridobivanje in obdelavo kamna. Fotografije prikazujejo način pridobivanja in obdelave kamna nekoč in v sedanjem času, lahko si ogledamo tudi posnetke kamnolomov in orodja, ki so ga uporabljali kamnoseki pri svojem delu. Dodatno so predstavljeni vzorci kamna, ki so vgrajeni v obloge, tlake, vratne okvirje, okenske police, stopnice, stebre in pročelje slovenskega parlamenta.
Eno od sten krasi geološka karta Tržaško-komenske planote v razmerju 1 : 25.000. Na njej so posebej označeni kamnolomi na Krasu. To karto je izdelal dr. Bogdan Jurkovšek.
Ogled galerije je mogoč po vnaprejšnjem dogovoru. Številka telefona je na vratih galerije.

14 Gostilna picerija Skok
Gostilna je bila zgrajena že leta 1938. Njen prvi lastnik je bil Jože Majcen, nato je imel na tem mestu gostilno Fran Suša, nasledil pa jo je Alojz Bekar, učitelj, ki se je priženil v družino Suša. Od leta 1964 je gostilna v lasti družine Skok. Prva lastnika, Milan in Lilijana, sta gostom stregla hrano iz domačega okolja, na roke rezan pršut, joto s klobaso, njoke, divjačino in druge jedi. Njunim usmeritvam v gostilni sledijo še danes. Družina je gostilno prenovila leta 1995, od leta 2011 pa je nosilec blagovne znamke Gostilna Slovenija, ponaša se tudi z blagovno znamko Ročno rezan pršut.

15 16 Lokvi Pule in Podmeja
V preteklosti so ju uporabljali za potrebe kmetijstva (zalivanje, škropljenje ...).

17 Zemljevid na začetku krožne učne poti

18 Simbol za krožno učno pot

19 Kal v Šatoru
Nahaja se na dnu doline Šator. Ko se je tja hodila napajat živina, so kal tudi čistili, tako da je bila voda bistra. Sedaj je kal opuščen, zato ilovnata tla vedno bolj prepuščajo vodo. Kljub temu je danes pomemben zaradi biotske raznovrstnosti. Spomladi se iz njega selijo navadne krastače v Šafarjev kal, kjer se razmnožujejo, pogosto pa lahko med rogozom občudujemo tudi kačjega pastirja.

20 21 Skala Vila – energijska točka
Ena izmed točk na krožni učni poti je Skala Vila, ki je energijska točka.